

Bilagor

Frågeformulär baskartläggning.....	2
Sammanställning baskartläggning.....	3
Sammanställning baskartläggning övriga aktörer.....	3
Frågeformulär fördjupad kartläggning.....	4
Sammanställning fördjupad kartläggning kommun.....	5
Sammanställning fördjupad kartläggning Länsstyrelsen, Region Dalarna.....	6

Region Dalarnas kvinnofridsatsning tillsammans med SKL (Sveriges kommuner och landsting) 2019-2020

En första kartläggning av nuläge och behov i länet

Namn på kommun: _____

1. Vilka tjänster arbetar med kvinnofridsfrågan hos er idag?

Tjänst/titel	I vilken utsträckning (%)

2. Vad görs inom området kvinnofrid i er kommun?

3. Hur fungerar samverkan intern/externt?

4. Vad saknas/behöver utvecklas för att utveckla arbetet? (stöd, insatser, resurser etc.)

Sammanställning av baskartläggning

Region Dalarnas kvinnofridssatsning tillsammans med SKL
(Sveriges kommuner och landsting) 2019-2020

Vilka tjänster arbetar med kvinnofridsfrågan hos er idag?

Kommun och tjänst/titel	I vilken utsträckning (%)
Ludvika, Samordnare/behandlare	20%/60%
Ludvika, Behandlare	Ca 50%
Ludvika, behandlare	Ca 25 %
Ludvika, socialsekreterare, stöd och försörjning (utredningar och skyddsbedömningar)	Ca 50 %
Säter, Samordnare VINR socialtjänsten	50 %
Falun, Rådgivare Enheten VINR	100 % x 5
Falun, Chef enheten VINR	30 %
Falun, Samordnare VINR omsorgsförvaltningen	?
Falun, Socialsekreterare Försörjningsenheterna	?
Mora, Orsa, Älvdalen, Malung-Sälen (MOÄMS), Strategisk samordnare VINR	100 %
MOÄMS, Strategisk samordnare VINR	100 %
MOÄMS, 7 personer arbetar inom Familjefrids verksamhet. Filial i Särna och Malung-Sälen, mottagning i Mora.	100 % x 7
Mora, 4 handläggare på IFO vuxen som är särskilt utsedda för att hantera dessa ärenden.	?
Mora, Familjeteamet (utför insatser på uppdrag av BoU och Familjerätten)	?
Orsa, Resursteam som arbetar med ART	?
Malung-Sälen, 3st utsedda handläggare på vuxen som hanterar våld i nära relationsärenden.	?

Avesta, Enhetschef vuxenenheten	?
Hedemora, Enhetschef	?
Hedemora, socialsekreterare vuxenenheten	?
Leksand, IFO öppenvård?	?
Smedjebacken, fyllt i fel lapp på länsgruppen i feb ; representant från elevhälsan och bitr. förvaltningschef omsorg	?
Borlänge, familjevårdsteamet: 9 socialsekreterare och 2 1:e socialsekreterare	100 % x 11
Borlänge, 5 familjehandlare på öppenvården	100 % x 5
Borlänge, biståndshandläggare	?
Borlänge, lokal arbetsgrupp för kommunövergripande handlingsplan	10 % x 7 (under 1 år)
Gagnef, handläggare barn/familj VINR	10 %
Gagnef, alla socialsekreterare vuxen (om det dyker upp)	-
Gagnef, IFO-chef och verksamhetschef deltar i Länsgruppen	-
Region Dalarna, utvecklingsledare	100

Vad görs inom området kvinnofrid i er kommun?

Ludvika:

- Våldmottagning växer, men med befintliga resurser
- Samverkan lokala gruppen

Säter:

- Kommunövergripande policy
- Socialförvaltningens handlingsplan
- Avtal med Kvinnojouren Kullan
- Skriftlig rutin vid indikation på våld inom IFO
- Personal med kompetens i FREDA, SARA och PATRIARK
- Samtalsstöd och rådgivning till våldsutsatta
- Trappansamtal
- Föräldra- och anhörighetsstöd
- Samhällsinformation, ViN och heder för nyanlända under maj månad
- Aktuell information på hemsidan
- Broschyrer på flera olika språk

Falun:

- Stödsamtal våldsutsatta
- Behandling våldsutövare
- Kvinnofridsboende
- Interna och externa informationsinsatser
- Revidering av handlingsplan VINR
- Riktade insatser för barn som har bevittnat eller upplevt våld
- Intern och extern samverkan
- Utbildning om våld i nära relationer till alla som anställs inom social- omsorgsförvaltningen
- Yoga för våldsutsatta och våldsförövare
- Gruppverksamhet våldsutsatta

MOÄMS:

Mora/Orsa/Älvdalen/Malung-Sälen

- Familjefrids verksamhet erbjuder en öppen insats till personer som är/varit utsatta för våld i nära relation eller har utövat våld i nära relation.
<http://www.familjefridmora.se/>
<https://www.youtube.com/watch?v=ktbif6VWXn0>

Mora

- Utbilda all förskolepersonal i kommunen i Liten och Trygg. Totalt ca 6 h.
- Utvärdering av Liten och Trygg m.h.a. medel från BRÅ. Enkätfabriken vann upphandlingen. Pågår nu.
- MVP (Mentorer i våldsprevention) på Orsaskolan och Moragymnasium. Vi håller just nu på att träffa rektorer och ledningsgrupper för att se om deras skolor vill börja arbeta utifrån konceptet. Start i så fall till hösten att utbilda mentorer.
- DHK Morkarbyhöjden v. 38 och Mora gymnasium v. 42, delta i samverkansgrupp, har gjort insamlingsarbetet.
- Samordningsfunktion för MVP
- Samordningsfunktion V.I.P.
- Kommer anordna V.I.P. utbildning av VIP-ledare i maj. Program för att förebygga våld i nära relationer i gruppen med psykisk och fysisk funktionsvariation. Har sålt in och förankrat konceptet i olika ledningsgrupper och ute bland personal.
- Uppstartsmöte V.I.P till hösten.
- Hjälpa till att ta fram rutiner LSS och socialpsykiatri
- Hålla seminarium om våld i nära relationer på anhörigmässa i maj
- Lokala samverkansmöten (ca 2ggr/termin) kompetenshöjning och erfarenhetsutbyten
- Omvärldsbevakning i form av veckobrev till IFO och elevhälsa samt representation på samverkansmöten på länsstyrelsen
- Nätverksträff med nyckelpersoner inom äldreomsorgen
- Handledning i ärenden om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- Handledning och utbildning i riskbedömningar enligt SARA och Patriark
- Framtagning av handbok hedersrelaterat våld och förtryck (IFO)

- Familjeteamet tillhandahåller Trappansamtal och "Efter barnförhöret"-samtal, utför insatser på uppdrag av BoU och familjerätten
- En person från familjeteamet sitter på Familjens hus (BVC, MVC, öppna förskolan) och erbjuder en lågtröskelingång till socialtjänsten
- Föräldrastödsutbildningar finns

Orsa

- Utvärdering av Liten och Trygg m.h.a. medel från BRÅ. Enkätfabriken vann upphandlingen. Pågår nu.
- MVP Orsaskolan och Moragymnasium?
- DHK Mora gymnasium (Orsas ungdomar går på Mora gymnasium)
- Samordningsfunktion för MVP
- V.I.P. utbildning av VIP-ledare (24 000kr)
- Uppstartsmöte V.I.P
- Rutiner LSS och socialpsykiatri
- Samordningsfunktion för V.I.P.
- Lokala samverkansmöten (ca 2ggr/termin) kompetenshöjning och erfarenhetsutbyten
- Omvärldsbevakning i form av veckobrev till IFO och elevhälsa samt representation på samverkansmöten på länsstyrelsen
- Nätverksträff med nyckelpersoner inom äldreomsorgen
- Handledning i ärenden om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- Handledning i riskbedömningar
- Framtagning av handbok hedersrelaterat våld och förtryck (IFO)
- Resursteam som arbetar med ART
- Föräldrastödsutbildningar finns

Älvdalen

- SARA och Patriark utbildning för nya handläggare
- Lokala samverkansmöten (ca 2ggr/termin) kompetenshöjning och erfarenhetsutbyten
- Omvärldsbevakning i form av veckobrev till IFO och elevhälsa samt representation på samverkansmöten på länsstyrelsen
- Handledning i ärenden om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- Handledning i riskbedömningar
- MVP på Mora gymnasium
- V.I.P. utbildning av VIP-ledare
- Uppstartsmöte V.I.P
- Samordningsfunktion för V.I.P.
- Samordningsfunktion för MVP på Moragymnasium
- Rutiner LSS och socialpsykiatri
- DHK på Moragymnasium och Älvdalsskolan
- Nätverksträff med nyckelpersoner inom äldreomsorgen
- Framtagning av handbok hedersrelaterat våld och förtryck (IFO)
- Trappansamtal köps in som insats vid behov

Malung-Sälen

- DHK Centralskolan?
- V.I.P. utbildning av VIP-ledare
- Uppstartsmöte V.I.P
- Samordningsfunktion för V.I.P.
- Rutiner LSS och socialpsykiatri
- SARA och Patriark utbildning för nya handläggare
- Lokala samverkansmöten (ca 2ggr/termin) kompetenshöjning och erfarenhetsutbyten
- Omvärldsbevakning i form av veckobrev till IFO och elevhälsa samt representation på samverkansmöten på länsstyrelsen
- Handledning i ärenden om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- Handledning i riskbedömningar
- Framtagning av handbok hedersrelaterat våld och förtryck (IFO)
- Trappansamtal via barn-och utbildningsförvaltningen.
- Föräldrastödsutbildningar finns.

Avesta:

- Ser över rutiner
- Utbildningar i FREDA och Patriark
- Samverkansträffar lokalt
- Öppenvård
- Trappan-samtal

Hedemora:

- Ny tjänst, socialsekreterare VINR håller på att rekryteras
- Samarbete mellan barn (?) - och vuxenhet, veckomöten angående inkomna ärenden.
- Huskurage

Leksand:

- Svar saknas

Smedjebacken:

- Vad de vet finns inte ett så stort/fungerande arbete
- Utbildning o Freda kortfrågor – familjestödjare
- Rutin vid misstanke inom omsorgsförvaltningen

Borlänge:

- Kommunövergripande handlingsplan håller på att tas fram
- Lokal samverkansträff VINR (4 ggr/år)
- Hedersgruppen (2-4 ggr/år)
- Verksamhetsspecifika checklistor, rutiner, handböcker inom IFO, omsorg, HR (behov av översyn, uppdatering, implementering)
- Familjevåldsteamet (socialsekreterare har flyttats ihop och jobbar i team mot barn, utsatta, utövare, ca 350 ärenden under 2017)
- Skyddat boende i och utanför kommun (avtal med olika skyddade boende)
- Hjälper till att hitta permanent boende (bostadsbristen försvårar)
- Familjehem för kvinnor med eller utan barn (tillhör kommunen, men utanför kommunen rent geografiskt)
- Tillgång till akutlägenheter (ej aktuellt vid högriskärenden, max 3 mån)

- Lägenhetsportal (sedan ca 2 år) 1-2 lägenheter på Tunabyggen för utsatta inom olika områden (tyvärr ej tillräckligt).
- Samtalsinsatser: Rådgivning, motivationssamtal, kvinnofridsrådgivning
- Freda beskrivning (frågeformulär för att beskriva situationen)
- Freda riskbedömning (bedömningsinstrument av risk för fortsatt våld)
- Patriark (riskbedömningsinstrument kopplat till hedersrelaterat våld)
- Trappan (barn som bevittnar våld)
- Behandlingsmetoden KIBB (för utsatta barn)
- Placeringar av barn
- Hjälp med ekonomiskt bistånd
- Stöd och rådgivning för förövare finns, men ingen uppsökande verksamhet och ganska få fall
- Elevhälsan frågar om våld vid hälsosamtal
- Antimobbingsteam på skolorna
- Toleransprojektet på samtliga högstadieskolor
- Stopp min kropp (Rädda barnen) - grundskolan
- Det handlar om kärlek (Rädda barnen) - Maserskolan
- Föräldrastödsutbildningar och Föräldrar emellan-nätverket
- Anhörigstöd individuellt och grupp (ej enbart för våld)
- Stödsatser exempelvis vid demenssjukdom, hemtjänst, korttidsplats, annan avlastning för anhörig.
- Medberoendestöd (individuellt bistånd eller 5 samtal, grupp 11 v).
- "Gemensamma krafter" samverkar med kvinnojouren (kvinnor och barn i annan miljö)
- Alternativ till våld (ATV) (Öppenvården barn- och familj inom Socialtjänsten)
- Kriminalitet som livsstil (en del berör våld) - ett program för att bryta kriminalitet (Missbruksenhetens öppenvårdsenhet)
- Information om vart man kan vända sig för stöd och hjälp på borlange.se
- Tjänsteperson utlånad till Region Dalarna på 25 % för att stärka kvinnofridsarbetet i länet

Gagnef

- Deltar i Länsgruppen
- Socialsekreterare i Barn och Familj, riktat uppdrag, på ca 10 %. Denne ska t.ex. hålla sig "up-to-date" inom området, hålla ihop det lokala nätverket osv.
- Lokalt nätverk (4 ggr/år). Här sprids kunskap om ämnet och frågor diskuteras, samt lite kompetensutveckling.
- Gagnef har tillsammans med Leksand och Vansbro ett avtal med Kvinnojouren i Vansbro.
- Utbildningsdagar för alla socialsekreterare under 2017 och 2018 inom Våld i nära relationer tillsammans med Leksand och Rättvik (stimulansmedel från Socialstyrelsen).

Region Dalarna

- Utbildningsinsatser

Hur fungerar samverkan intern/externt?

Ludvika:

- Internt, finns en arbetsgrupp från de olika enheterna inom IFO, men samarbetet behöver utvecklas.

- Externt, lokal samverkansgrupp finns. Träffas 2 ggr/år (polis, kvinnojour, brottsofferjour, landstinget m.fl.) Ofta någon föreläsare och mycket frågor till polisen. Informationsmöte i stort. Värdefullt!

Säter:

- Behöver utvecklas både internt och externt. Omvärldsbevakning under våren
- Brottsförebyggande rådet
- IFO samverkar med BVC
- IFO, polisen, vårdcentralen, elevhälsan och skolan, uppstartsmöte i september (2 ggr/år)
- Samarbete med Säterbostäder
- Länsgruppen 4 ggr/år
- Deltar i nätverksgruppen hedersrelaterat våld och förtryck (uppstartsmöte)

Falun:

- Finns behov av att utveckla samverkan både internt och externt

MOÄMS:

- Bra och dåligt. T.ex. olika syn på vad som är barnets bästa från IFO, familjerätten, resursteam (utförare av insatser) och familjefrid (öppen insats till utsatta och utövare)
- Samverkan med skolan fungerar i viss utsträckning, är beroende av särskilt intresserade personer på skolorna.

Avesta:

- Intern samverkan inom omsorgsförvaltningen fungerar bra.
- "IFO-team" håller på att byggas upp.
- Samverkansträffar externt ska komma igång 2 ggr/år.

Hedemora:

- Har nyss påbörjat arbete internt inom förvaltningen IFO och VOO
- Har nyss påbörjat samarbetet med kvinnojouren i Hedemora

Leksand:

- Interna samverkan fungerar bra
- Likaså med kvinnojouren
- Liten kommun underlättar på många vis samverkan, alla (IFO-öppenvård) finns nära.
- Samverkan med grannkommunerna fungerar med exempelvis utbildningar.

Smedjebacken:

- Har idag ingen extern samverkan. **Svar om intern samverkan saknas.**

Borlänge:

- Lokal samverkansgrupp och hedersgrupp fungerar bra, men saknar någonstans att rapportera vidare om det behövs åtgärder som inte går att göra inom det befintliga arbetet.
- Familjevåldsteamet (intern samverkan för barn, utsatta, förövare)
- Tvärssektoriell arbetsgrupp för att ta fram en kommunövergripande handlingsplan
- Avtal med kvinnojour gällande skyddade boende
- Regional samverkan gällande boende vid högriskärenden
- Samordnar socialjouren för Dalarna
- Barnahus

Gagnef:

- Ett lokalt nätverk (4 ggr/år), med personer från alla verksamheter i kommunen samt Landstinget, Polisen, Kyrkan, Brottsofferjouren m.m.
- 2017 och 2018 har Gagnef tillsammans med Leksand och Rättvik anordnat utbildningsdagar för alla socialsekreterare inom Våld i nära relationer.

Region Dalarna:

- Väl

Vad saknas/behöver utvecklas för att utveckla arbetet? (stöd, insatser, resurser etc.)

Ludvika:

- Mer tid och utrymme avsatt till VINR/kvinnofridsarbetet. Önskan om en 100 % samordnartjänst. Hinner idag inte med hedersrelaterat våld och förtryck alls.
- Gemensamma våldsmottagningar likt "Utväg Skaraborg"
- Gemensam samordning över flera kommuner skulle öka kompetensen.
- Ökad tid för utbildning av personal
- Lokala politiska mål

Säter:

- Kompetens- och utvecklingsplan
- Stöd/insatser för våldsutövare
- Förebyggande insatser
- Rutin att fråga om våld vid medarbetarsamtalet
- Resurser för att satsa på området
- Politisk förankring
- Systematisk uppföljning

Falun:

- Kunskap
- Rutiner
- Tydliga vägar för samverkan

MOÄMS:

- Pengar för att testa nya metoder
- Samsyn kring vad som är barnets bästa behöver prioriteras
- Mobila team som kan erbjuda insatser till t.ex. barn/unga.

Avesta:

- Stöd till utsatta
- Stöd till utövaren
- Samverkan gällande plats på skyddat boende

Hedemora:

- Öppenvårdsinsatser riktat mot våldsutsatta
- ... och utövare

- Kanske kan ske mer centralt (via region dalarna?) eller i samarbete med annan kommun, svårt för en liten kommun att ha all kompetens

Leksand:

- Rutiner revideras (behöver revideras eller görs nu?)
- Handlingsplan revideras (behöver revideras eller görs nu?)
- Samordnare saknas helt, gemensam samordnare med grannkommunerna?
- Stöd till handläggarna i det praktiska arbetet
- Mobila team

Smedjebacken:

- Stort behov av att samverka med andra kommuner, t.ex. Ludvika, Säter, Hedemora
- Kompetensförsörjning
- Tid för samverkan och utbildning
- Saknas samordnare
- Vad de vet är arbetet inte stort/fungerande

Borlänge:

- Tydligt ansvar för frågan – mer organisationsbundet arbete, ev. en samordnare på kommunövergripande nivå
- Hur nå våldsutövare? Motivationsinsatser till att vilja ha hjälp?
- Kunskap och tid/system för kompetensutveckling, säkerställa baskunskap hos ALLA inom socialtjänsten och andra nyckelgrupper och kontinuerligt påfyllnad. Mer spetskunskap/metodstöd gällande arbete med våldsutövare.
- Systematiskt förebyggande arbete
- Uppföljning av arbetet (främst på gruppnivå)
- Bättre/mer samverkan i länet
- Tillgång till fler bostäder i länet, mer samverkan

Gagnef:

- En kvinnofridssamordnare, eventuellt tillsammans med Leksand och Rättvik.

Region Dalarna:

- Mer systematiskt långsiktigt arbete för de kompetenshöjande insatserna

Totalt 13 kommuner! (Saknas svar ifrån Rättvik och Vansbro)

Sammanställning baskartläggning – Övriga aktörer

Region Dalarnas kvinnofridsatsning tillsammans med SKL
(Sveriges kommuner och landsting) 2019-2020

Vilka tjänster arbetar med kvinnofridsfrågan hos er idag?

Tjänst/titel	I vilken utsträckning (%)
Kvinnojouren Kullan, Verksamhetschef	100%
Kvinnojouren Kullan, Jourarbetare (samordnare, administrativt arbete, stödarbete etc.)	100%
Dalia tjejjour, Tjejjoursansvarig	100%
Kvinnojouren Blg, Verksamhetschef	100%
Kvinnojouren Blg, Rådgivare	100%
Kvinnojouren Blg, Rådgivare	100%
Kvinnojouren Blg, Barnansvarig	100%
Migrationsverket	0 %
Arbetsförmedlingen	Deltar i länsgruppen
Högskolan Dalarna, Lektor/Fil. Dr Socialt arbete	20% forskning, bla om mäns våld mot kvinnor, 5% undervisning (involverar området i sina kurser), 1% konferenser, 1% populärvetenskapligt
Högskolan Dalarna, Lektor i socialt arbete/Med dr	Kursansvarig för kursen ”Perspektiv på våld” Ingen person arbetar specifikt med kvinnofrid, vi är flera lärare på kursen.

På vilket sätt arbetar ni med kvinnofrid?

Kvinnojouren kulan:

Hela vår verksamhet genomsyras av arbetet med kvinnofrid då vi stötta kvinnor och barn som är eller varit utsatta för våld i nära relation. Vi arbetar även förebyggande genom opinionsarbete, utbildningar och föreläsningar. Vi har i dagsläget ett boende där kvinnor och barn kan bli placerade via socialtjänst när de har behov av att komma ifrån en våldsam partner.

Dalia tjejjour

Vi arbetar med stöd via chatt, mail och sociala media för unga kvinnor. I chatten är man anonym. Om man är boende i Borlänge och har utsatts för sexualbrott/våld i nära relation kan vi erbjuda stödsamtal samt stöd i kontakt med polis/myndighet.

Kvinnojouren Blg

Kvinnojouren Borlänge och Tjejjouren Dalia erbjuder:

- Stödsamtal via telefon, chatt, e-post, eller besök på vår Samtalsmottagning
- Information om vilka rättigheter kvinnan/tjejen har och vilket stöd myndigheter och andra aktörer erbjuder
- Rådgivning i vardagsjuridik
- Stöd vid myndighetskontakter
- Praktiskt stöd, t ex i kontakt med bostadsbolag eller skjuts till sjukvård
- Anonymitet
- Skyddat boende på kvinnojouren

Barnansvarig som arbetar med att ge stöd och erbjuda meningsfulla aktiviteter åt barnen på skyddade boendet

Migrationsverket:

Endast om Region Dalarna hör av sig i något ärende

Arbetsförmedlingen:

Vi har inte tidigare haft någon speciell ansvarig utan det har varit en fråga som funnits bland andra frågor som socialkonsulent arbetat med dvs samtal för att hjälpa till att finna vägar till stöd i samhället. Vi bedriver ju ingen form av behandling utan mer samtal av utredande art för att klarlägga förmågan att gå ut i ett arbete och vilka hinder som finns och vem kan hjälpa personen komma vidare. Att identifiera en problematik har alltid varit på arbetsförmedlarnas bord och sedan har man vänt sig till socialkonsulent om man uppfattat att det finns någon problematik av psykosocial karaktär.

Nu är jag ensam socialkonsulent i länet och arbetsförmedlingen centralt har tagit på sig att vara delaktig i detta viktiga arbete.

Högskolan Dalarna, via mail

Bedriver forskning om våld mot kvinnor och mot barn och hur man terapeutiskt ska kunna behandla olika förövartyper på bästa sätt. Föreläser om området relaterat till metoder, teorier och behandling. Förutom att ämnet lyfts där det är tillämpligt på kurser så ges en kurs om 7,5 hp på grundnivå under termin 4 för socionomstudenter.

Hur fungerar samverkan intern/extern? (skriv gärna vilka ni eventuellt samverkar med)

Kvinnojouren Kullan

Då vi båda är ganska nyanställda så håller vi på att arbeta upp samverkan externt genom kontakt och möten med alla som är relevanta för vår verksamhet. I dagsläget med på Länsgruppen mot våld i nära relation-träffar samt möten med samverkansgrupp "våld i nära relation".

Dalia tjejjour

Vi tillhör samma organisation som Kvinnojouren Borlänge och har ett bra samarbete med dem om det ex blir aktuellt med skyddat boende och stödsamtal för äldre kvinna. I övrigt samarbetar vi med organisationer som arbetar med ungdomar ex Fryshuset, Rädda barnen, Fritidsledare 2.0, Maserskolan, Talita med flera.

Kvinnojouren Blg

Vi samverkar bland annat med Familjevårdsteamet på Socialtjänsten i Borlänge, polisen i Borlänge, Gemensamma krafter och många fler. Det fungerar ofta bra.

Migrationsverket:

Samverkan fungerar bra mellan oss. Polis, sjukvård, skola, kvinnojouren och Länsstyrelsen

Arbetsförmedlingen

Internt har det fungerat bra när handläggaren har haft en lyhördhet och gått vidare med sin fråga. Tyvärr saknas mycket kunskap och mod att våga se eller närma sig problematiken. Externt har jag samarbetat med kommunen och kvinnojouren och det har fungerat bra. Någon gång har jag vänt mig till ungdomsmottagningen och där har ju kösituation varit en besvärande faktor.

Högskolan Dalarna, via mail

Samverkan med kommuner och landsting skulle kunna bli bättre. Det skulle vara kul att kunna bidra med kunskaper från t ex den forskning jag bedriver om våld mot barn och generationsvis tradering av våld. socionomprogrammet 7,5 hp har föreläsare från fältet och åtminstone en brukarföreläsning som komplement till vår undervisning.

Vad saknas/behöver utvecklas för att stärka arbetet ytterligare?

Kvinnojouren Kullan

- För egen del så behöver vi fortsätta att arbeta med att kontakta andra verksamheter
- Hitta långtgående **forum där samverkan** är en självklar del där kunskap, information och erfarenheter kan utbytas.

Dalia tjejjour

- främsta behov är behov av stabilitet genom tryggad ekonomi för att kunna fortsätta ha anställda som arbetar i stödet. .
- Önskar även fler föreläsningar/workshops/informationsdagar kring unga som lever i destruktiva relationer.

Kvinnojouren Blg

- Då vi har några nya i personalgruppen är det alltid bra med återkommande utbildningar i Freda, Sara och Patriark.
- Utbildningar i motiverande samtal och trappan-samtal vore också önskvärt.

Migrationsverket

Inget saknas, vi har bra samarbete med Länsstyrelsen

Arbetsförmedlingen

Jag anser att vi skulle behöva en föreläsning om bemötande och tecken som man bör vara observant på i mötet med den arbetssökande. Ett problem som också finns är att vi i så hög grad skall vara digitala och min erfarenhet är att man måste få till ett personligt möte byggt på förtroende för att få personen att öppna upp i ett sådant svårt samtal.

Högskolan Dalarna, via mail

Området är eftersatt över hela Sverige och det skulle behövas mycket arbete för att bygga upp det till en bra nivå. Jag skulle kunna tänka mig att bidra mer men då måste jag få stöd från vår organisation och även legitimitet att göra det. I nätverket representerar jag inte de andra inom högskolan, men det vore möjligt att förmedla information snarare än att representera.

Inom Högskolan Dalarna är kvinnofridsfrågan näst intill obefintlig, och våra studenter kan inte tillräckligt om mäns våld mot kvinnor.

OBS!

Svar saknas från; Polisen, åklagare, Rädda barnen, Brottsofferjouren och kriminalvården.

FÖRDJUPAD KARTLÄGGNING

Vi vill gärna besöka er kommun och samtala om kvinnofridsarbete

Med förankring i chefsnätverket och med stöd av medel från SKL:s kvinnofridsatsning för regionala samverkans- och stödstrukturerna för socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård har vi tänkt besöka er för ca 1 timmes samtal om resurser, förankring, framgångsfaktorer, men också frågor om brister och behov i kvinnofridsarbetet på lokal och regional nivå

Kartläggning är ett komplement till det som era representanter i länsstyrelsens länsnätverk för våld i nära relationer har presenterat för oss.

Vi är tacksamma om ni kallar ihop personer med olika perspektiv t. ex förtroendevald, chef, strateg och operativt ansvarig inom hälso- sjukvård som bäst kan svara på frågor om:

- Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning
- Resurser/organisation
- Framgångar, brister och behov
- Er vision för kvinnofridsarbetet i Dalarna

Förslag på dag och tid för mötet skickas via mail.

Har ni frågor eller funderingar så hör gärna av er till oss

Agneta Haraldsson, Utvecklingsledare Region Dalarna, Utvecklingsledare SKL:s kvinnofridsatsning, Region Dalarna tfn 072-141 47 36

Hanna Lundgren, Folkhälsostrateg Borlänge kommun, Utvecklingsledare SKL:s kvinnofridsatsning Region Dalarna tfn 0243-748 69

Fördjupad kartläggning – Avesta kommun

Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - o Riktlinjer är beslutade politiskt.

- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - o Riktlinjer för VINR från 2018.
 - o Nytt uppdrag gällande hedersrelaterat våld (könsstymning). Rutiner på Bildning (ej riktlinjer för det kräver beslut i styrelsen). Avestamodellen 3.0, en samverkansmodell som man utvecklat och jobbat med sedan 2006. Förskola/grundskola respektive gymnasiet har gemensamma träffar med socialtjänsten 1 gång/år.

- Förankring? (politik, ledning)

Den förra samordnaren implementerade riktlinjerna och utbildade samtliga chefer inom äldreomsorg/LSS och IFO samt fackliga (NCK:s grundutbildning). Handlingsplan för implementering fanns. Omsorg (äldreomsorg/hemtjänst) lyftes in i riktlinjerna på ett bättre sätt. Den tidigare handlingsplanen var också för IFO och Omsorg, men på grund av bristande implementering så blev den endast använd av IFO. Fortsatt implementering i höst. Ska brytas ner i en handbok.

Nära samarbete inom förvaltningen och med ledningen.

- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - o ?

- Hur följs arbetet upp?
 - o Verksamhetsuppföljning varje månad

Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
 - o Ingen särskild handläggare för VINR-ärenden.
 - o Barn/familj har ett "akutteam" som utses veckovis för att skapa en bättre arbetsmiljö.
 - o Beroende på när det händer och vilka som är på plats fördelas arbetet utifrån förutsättningarna. Samarbetar över enheterna.
 - o Hemtjänstpersonal som misstänker VINR kontaktar enhetschef som tar kontakt med socialtjänsten.
 - o Personal under hot har rätt till tre samtal på företagshälsan (rutin finns). Dock osäkra på om specifik kunskap om VINR finns på företagshälsa. Ska kollas upp.

- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
 - o Ingen särskild handläggare mot VINR
 - o Ca 30 handläggare (utredare) totalt.

- Nya samordnaren, uppdrag att hålla ihop den externa samverkansgruppen. Helhetsfokus, omvärldspaning, delta i Länsgruppen och överföra kunskapen till organisationen. Ha koll på kunskapsstapp och utbilda vidare.
- Vad finns för ekonomiska resurser?
 - Ekonomin är tajt.
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - De flesta handläggarna har fått utbildning i Freda, några i Patriark.

Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Har funnits ett stort kunskapsbehov, men utbildningsinsatser och implementeringen har gett att fler upptäcker och att arbetet blev "mer på allvar".
 - Stor ökning på antal anmälningar, stort antal från flyktingmottagningen och ganska många fall från migrationsverket.
 - Olika vägar, egen anmälan, upptäckt via försörjningsstöd, SFI (informerar om lagar/rättigheter), barn som berättar i skolan.
 - Avestamodellen – för barn som far illa
 - Att det inte är en särskild person som jobbar med VINR utan att ALLA hjälps åt, vilket för att det inte blir så sårbart.
 - Huskurage sedan 2-3 år. Kommunala bostadsbolaget har 1 person. Utbildar och de bekostar också 1/3 av en fältare (totalt finns 4 fältare i kommunen).
 - Finns en folder om hedersrelaterat våld (för personal?)
 - Hyfsat stabilt i personalstyrkan just nu. En ung kår, men ej problem med långa vakanser.
 - Bra samarbete med polis
 - Egen jourlägenhet
 - Har ej avtal med den lokala kvinnojouren, men samarbetar både med den och kvinnojouren i större städer.
- Vad finns det för brister?
 - Ökad andel orosanmälningar: barn/familj ca 3-4 orosanmälningar i veckan, med det kräver stora resurser att utreda, göra skyddsbedömningar och ta hand om alla på ett bra sätt. Ekonomiskt små marginaler, konstant tryck på IFO och hög arbetsbelastning.
 - De flesta går tillbaka till sin familj (99 %).
 - Svårt att få folk att komma till den externa samverkansgruppen, främst från hälso-sjukvårdssidan (Agneta nämner en person att kontakta).
 - Ingen med utbildning att jobba med förövare. Tidigare fanns våldsmottagningen i Falun, men de lyckades inte få någon att åka dit på grund av avståndet. Utbildade två egna (en familjebehandlare och en alkohol- och drogterapeut) vilket ledde till betydligt fler samtal. Köper samtal idag, men ska ta ett omtag till hösten.
- Behov/utveckling?
 - Efterfrågar verktyg för att jobba med hela familjen, för att slipa separera om möjligt.
 - Behov av metod anpassade för andra kulturer som kan användas med tolk för att nå denna målgrupp på ett bättre sätt.
 - Säkerställa att arbetet hålls levande

Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Kvinnofridsarbetet skulle inte behövas. Noll-vision!
 - Samverkan om permanent boende med andra kommuner (kompotten?). Bostadsbristen är ju ett problem för de flesta. Stor andel som går tillbaka, kanske på grund av svårighet att hitta bostad.
 - Att kommuner och hälso-sjukvård ska bli bättre på att fråga om/upptäcka våld.

Fördjupad kartläggning – Borlänge

Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Uppdraget om att ta fram en koncernövergripande handlingsplan kommer ifrån kommunens ledningsgrupp.
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Det finns en massa olika rutiner och mer verksamhetsspecifika handlingsplaner/handböcker, men nu håller en koncernövergripande handlingsplan på att tas fram, vilken kommer att ersätta många av de tidigare.
 - Det finns en gammal socialtjänstplan från 2012.
- Förankring? (politik, ledning)
 - Uppdraget med en koncernövergripande handlingsplan har presenterats och tagits emot med stort intresse i KS utskott för social hållbarhet.
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Historiskt har det funnits en samsyn bland alla politiska partier gällande kvinnojouren, men behövs nog mer kunskap.
 - Det har varit en större debatt de senaste åren än för 20 år sedan då VINR såg som ett familjeproblem.
- Hur följs arbetet upp?
 - Regelbundna avstämningar med socialnämnden.
 - Kvalitetsberättelse tas fram årligen.
 - Statistik på barn/ungdom visar en ökning. Ca 50 % av alla barnutredningar inkluderar våld.
 - Orosanmälningarna ökar. Anmälningar ökar inför sommar- och jullov.
 - 2018, ca 500 barn som bevittnar våld.
 - 328 ärenden 2017, 427 ärenden 2018.
 - 100 barn i hemlöshet/utanförskap.
 - Stora kostnader för VINR generellt.

Varför ökar det? Fler? Bättre på att upptäcka? Ökat fokus på frågan?

Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?

- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Inom IFO finns enheten Familjevåldsteamet med 15 anställda som tar emot alla ärenden som rör VINR.
 - Totalt ca 240 anställda inom IFO, varav 130 socialsekreterare.
 - Barnahus finns för alla kommuner i Dalarna, men Borlänge är huvudman.
 - Biståndshandläggare (0-100 år) – en liten tvärgrupp som ska ha lite mer kompetens inom VINR.
 - Tidigare haft en projektanställd samordnare, men det fungerar inte att ha en person på projekt, så nu vill man lyfta upp frågan från IFO till kommun/koncernövergripande nivå och mer som en folkhälsofråga, där samtliga sektorer och bolag ska inkluderas i arbetet.

1. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Familjevåldsteamet, samma enhet oavsett barn, vuxen, utsatt, utövare (ej personbundet)
 - Barnahus, samverkansframgång.
 - Info om stöd och hjälp finns på hemsidan, men skulle kunna göras ännu mer lättillgänglig. Även länkat till Barnahus.
 - Erbjuder en rad olika behandlingsinsatser så som KIBB, Efter barnförhöret och även Freda, Patriark (utbildade i Sara, men tror ej att den används).
 - Bra samarbete mellan kvinnojour/tjejour och socialtjänsten.
- Vad finns det för brister?
 - Det är en röra gällande vad regionen/hälso-sjukvården, Länsstyrelsen, och kommunerna gör. Vem gör vad?
 - Bra samarbete mellan kvinnojour/tjejour och socialtjänsten lokalt, men brist att inte omsorgen är med.
 - Okunskap hos vissa politiker, där frågan (främst hedersrelaterat våld) ibland kopplas ihop med integration, vilket är kliv bakåt. Ett troligt försök att hitta en enkel lösning på ett komplext problem. Faktaresistens. Svårighet att ta in det svåra.
 - Polisens resursbrist, hur ska vi prioritera när polisen gått ut med att de prioriterar mängdbrott.
- Behov/utveckling?
 - Det behövs mer sammanslutning i Dalarna på både politisk- och tjänstemannanivå.
 - Traditionellt har det varit en IFO-fråga, nu försök till breddning (folkhälsofråga)
 - Frågan lyfts i socialnämnden men är en icke-fråga i övriga nämnder. Kunskap behövs.
 - Olika nämnder, vem gör vad? Behov av samarbete även politiskt.
 - Bostäder!

2. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Synliggöra frågan politiskt och ta fram en plan för hur vi ska jobba vidare.
 - Samarbeta mer med andra nämnder.
 - Få in frågan mer i vår dokumentation.
 - Någon form av resurscentra som kan hålla ihop frågorna i Dalarna.

- Mer samverkan i länet! (Barnahus som grund)
- Kunskapscentra

Fördjupad kartläggning – Falu kommun

3. *Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning*

- Finns beslut? (på vilken nivå)
- - Saknas övergripande styrdokument för kommunen
 - Omvårdnadsförvaltningen har egna styrdokument och handlingsplan tagen och uppföljning av statistik i nämnd.
 - IFO har riktlinjer/ handlingsplan från 2011 som inte är uppdaterade. Upplevelsen är att man vill lägga frågor om kvinnofrid på socialtjänsten i stället för att ta ett övergripande ansvar för frågan inom hela kommunen. IFO signalerar att de inte kan ta det hela ansvaret.
 - Ingen politisk efterfrågan av hur kommunen arbetar med kvinnofrid, däremot är det många enskilda tjänstemän som på olika nivåer som gör väldigt mycket inom området.
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Ingen övergripande samsyn, varje förvaltning för sig arbetar med frågan

4. *Resurser/organisation*

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Ambitionen är att alla ska ha grundläggande kompetens inom kommunen. Samordnaren inom omvårdnadsförvaltningen tillsammans med en handläggare på våldsenheten har ett par utbildningstillfällen per termin för nyanställd personal.
 - Socialtjänsten har våldsenheten med ett tillhörande kvinnofridsboende, vuxenenhet och familjehandläggare för barnärenden. Både vuxna och barn har vardera en person med ett ansvarsområde liknande samordnare för våld i nära relation.
 - Omvårdnadsförvaltningen har en samordningsfunktion på uttalat 50% tjänst för kvinnofrid med 50 ombud inom exempelvis varje hemtjänstgrupp, chefer m.fl. som är till stöd för sina närmaste arbetskamrater och samordnaren finns som ett ytterligare stöd och har ombudsmöten ca 2 gånger per år för utbildning/uppdatering och information. Samordnaren saknar en tydlig samarbetspart inom IFO, LSS, socialpsykiatri.

5. *Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)*

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Vårdsenheten
 - Eget boende
 - Arbetet med förövare
 - Grundutbildning för all nyanställd personal
 - Samordnare på 50% inom omvårdnadsförvaltningen
 - Ombud inom omvårdnadsförvaltningen

- Vad finns det för brister?
 - Stora behov och många anmälningsärenden gör att personalen är tungt belastade inom IFO
 - Samverkan internt
 - Samverkansgruppens uppdrag förtydligas, eventuellt behov av en intern samverkansgrupp för att den lokala samverkansgruppens alla parter ska bli mera delaktiga

- Behov/utveckling?
 - Saknar en kommunalt övergripande strategi för arbetet med våld i nära relationer/kvinnofridsarbetet.
 - Bli bättre på att ta hand om prostitutionsärenden samt ökad kompetens inom området
 - Förebyggande arbete i skolan

6. *Vision Dalarna*

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Alla ska veta vart man vänder sig om man är utsatt för våld
 - Alla ska kunna känna sig trygga och slippa våld
 - Att kunna på ett säkert och bra sätt kunna skydda den som är utsatt.
 - Samverkan i Dalarna inom området

Fördjupad kartläggning – Gagnef

1. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut?(på vilken nivå)
 - Inga politiska beslut om att arbeta med frågorna
- Finns styrdokument?
 - Inga politiska styrdokument
- Politisk förankring
 - Anna som VC har kontakt med socialnämnden, men inga specifika fall.
- Uppföljning
 - Ekonomisk uppföljning av placeringar.

2. Resurser/organisation

- Finns ett lokalt nätverk som träffas 2ggr/år
- Finns en kommunövergripande handlingsplan, som mestadels handlar om IFO
- Handlingsplan för IFO, som gått till nämnden för kännedom men ej till politiken.
- 6 handläggare + 1:e på vuxensidan som ansvarar för VINR
- En person har 10% av sin tjänst vikt för området, är valt utifrån intresse, men alla har våldsärenden.
- Avtal med Vansbro för skyddat boende
- Tydliga uppdrag med bra samverkan mellan exempelvis barn och våld.

3. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Bra intern samverkan, liten kommun med korta beslutsvägar och personkännedom.
 - Duktiga på att snabbt fixa skydd
 - Bra samverkan med andra kommuner med bland annat gemensamma utbildningsdagar med Leksand och Rättvik
 - Äldreomsorgen m.fl. haft utbildningsdag 2017
 - Frågar på rutin om VINR även vid ekonomiskt bistånd. (självklart också vid barn och familj)
- Vad finns det för brister
 - Sårbart när man är en liten kommun, och frågor/kompetens blir personbundna
 - Svårt att få ut frågan utanför IFO
 - Långt emellan fallen vilket gör att man tappar kompetens och erfarenhet
 - Orosanmälningar har ökat enormt. Från 10-15/månad under våren 2018 till uppemot 34/månad under hösten, för att under 2019 toppas av 69 anmälningar under maj månad -19, men även andra månader har legat högt, 30/47/52, och det är mycket våld i anmälningarna. Kommer från Polis, skolan, enskilda personer och föräldrar.
 - Bara placering- sen händer inte så mycket.
- Behov av utveckling
 - Arbetet med VINR sker idag individbaserat och behöver bli strategiskt och mera långsiktigt.
 - Behöver jobba med praktiska rutiner i samband med skyddsplaceringar och vad vi kan erbjuda efter placeringen, och vem som gör vad.
 - Kanske skulle Rättvik-Leksand-Gagnef ha en gemensam person en samordnare, diskussioner har förts på tjänstemannanivå, men vi kommer inte till skott när det inte kommer uppifrån och det skulle vi behöva försöka lösa under 2020.

4. Vision Dalarna

- Ett kompetenscentrum som har möjlighet att komma ut till kommunerna och hjälpa till och vara bollplank.
- L-R-G kanske kan få ett specialistområde där de kan stötta andra, alla behöver inte kunna allt, vi behöver bli bättre på dela på uppgifter och stötta varandra

- Vision om att arbeta förebyggande

Det är jättesvårt att jobba med våld i nära relationer

Fördjupad kartläggning –Hedemora kommun

7. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Det borde vara ett av målen (ingen direkt kunskap om de politiska besluten)
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Finns riktlinjer på kommunens hemsida
- Förankring? (politik, ledning)
 - Haft 2 kvinnofridssamordnare, men när de sa upp sig valde man att lägga ut ansvaret på alla för att få en ökad integrering av kunskap om VINR.
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Bra samsyn inom socialförvaltningen, och det finns nog inom andra enheter också
- Hur följs arbetet upp?
 - Politiskt har man inte efterfrågan uppföljning

8. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Ny samordnare kommer 1 augusti som också kommer att arbeta gentemot omsorgsförvaltningen
 - Dom som vill får jobba med frågan
 - Vårdsteam sedan 6 månader
 - Har ingen statistik på antal ärenden, men upplever att det inte är så många ärenden även om det ökat senaste 6 månaderna.
 - Arbetar alltid 2 och 2 i ärendena
 - 4 vuxenhandläggare, 9 ekonomi, 12 barn (stor personalomsättning)
 - 2 egna lägenheter

9. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Vårdcentralen i Hedemora och Långshyttan är aktiva och hör av sig

- Den nya tjänsten som samordnare
 - Den interna samverkan och ökad medvetenhet om VINR och viljan att arbeta med problematiken
 - Skolorna är aktiva och gör orosanmälningar
 - Försörjningsstöd har länsträff 1 gång per år där VINR och kompotten tas upp
- Vad finns det för brister?
 - För lite resurser, kompetens och utbildning
 - Saknar samverkan med andra kommuner
 - Behov/utveckling?
 - Att inte kunna erbjuda förövarna behandling, hänvisar idag till vårdcentralen och Samtalsmottagning

10. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Ett samordnat södra dalarna, främst kring boende
 - Att det finns ett stöd utanför kontorstid

Fördjupad kartläggning – Leksand kommun

11. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Inga beslut finns
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Inga styrdokument finns
 - Rutiner och mål inom IFO, Avd. Familj och stöd
- Förankring? (politik, ledning)
 - ?
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - ?
- Hur följs arbetet upp?
 - Ökade antal placeringar, ökade kostnader, politiken vaknar först när de ser kostnader. Redovisar antal placeringar varje månad.

- Ökade antal VINR-ärenden (främst kvinnor), fler orosanmälningar. 2019 första kvartalet 800 % ökning jämfört med 2018. 2 v. 12 ärenden i februari (orosanmälningar)
- Ökning beror kanske dels på Metoo, utbildningar av personal och om en får hjälp, så sprids det till andra.
- Siffror från kvinnojouren rapporteras
- Ärendetygndsmätning (arbetsbelastning - barnärenden) = RÖTT! Våldsärenden är en stor del. Tungt ärenden, många ärenden, heder.

12. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - 3 enheter med var sin enhetschef under avd. Familj och stöd; socialkontoret, öppenvården och arbete/stöd
 - Info om stöd och hjälp på hemsidan
 - IFO-fråga, helhetssyn saknas och är ett område som behöver utvecklas
 - Alla handläggare jobbar med VINR. 2 i barngruppen som tidigare har jobbat i Blg enbart med våld och upplevt det som för tufft.
 - 9 vuxen inkl. 1:e socialsekreterare
 - 12 på barn inkl. 1:e
 - Familjeteamet – 7 personer (råd, stöd och behandling)
 - Familjerådgivningen – spetskompetens
 - Riskbedömning på IFO -> skydd
 - Kvinnojour i Vansbro (3 v boende i första hand)
 - Alternativ till våld – köper tjänst av Rättvik (2 förövare)

13. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Samtal med Gagnef och Rättvik. Ev. en person tillsammans, ex kvinnofridsamordnare
 - Nu ska avdelningen upphöra. IFO ska flytta till vård och omsorg. Zilha slutar och ska börja i Rättvik, men tror att organisationsförändringen kommer att vara positiv
 - Medel från socialstyrelsen – utbildning för IFO. Affischer sattes upp överallt.
 - Freda i alla nybesök på ekonomiskt bistånd (sedan 2-3 år)
- Vad finns det för brister?
 - Svårt att samarbeta med omsorg. Brist på kunskap och intresse. IFO, vad behöver individen? Omsorgen – det här erbjuder vi! = KROCK!
 - Handlingsplan Länsstyrelsen – vi har mycket kvar att göra.
 - 2011 IFO/socialtjänsten blev organiserad under Bildning. Ingen socialchef, glapp i arbetet. Organisatoriska brister som gör att frågan stannar på IFO. Försökt att föra upp det, men kunskap och intresse saknas även bland kommunledning och politiken.
 - Organisationen spelar roll. Nuvarande chef också Skolchef (90 % skola, 10 % IFO)
 - Sårbart för en liten kommun
 - Små kommuner har samma krav som en stor

- Pengar finns (statsmedel 280 000 kr) men personal saknas.
- Behov/utveckling?
 - Helhetssyn saknas och är ett område som behöver utvecklas. I nuläget bara en IFO-fråga

14. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Samverkan/samarbete med Gagnef och Rättvik med möjlighet till specialistkunskap på tjänstemannanivå. Slå ihop pengapåsarna och göra något ordentligt!
 - Kommunförbund?!
 - Mer långsiktigt arbete (statsmedel)
 - Önskar hjälp att få till samverkan från Region/Länsstyrelse. Det behöver komma uppifrån.

Fördjupad kartläggning – Ludvika kommun

15. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Politiskt styrdokument finns
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Finns rutindokument för hela IFO, en projektanställd person arbetat fram
- Förankring? (politik, ledning)
 - Bra förankring inom IFO
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Bra samsyn inom IFO, men svårt att få med hela kommunen och det finns mycket okunskap
- Hur följs arbetet upp?
 - Politiskt har man inte efterfrågan uppföljning om VINR, men man har varit inbjudna för att informera om våldsteamet.

16. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)

- Samordningsfunktion på 20%, 20% missbruk och 60% behandlare, men tiden äts ofta upp av behandlingsarbete med klienter
- Vårdsteam för både vuxna och barn (familjebehandlare och våldsbehandlare)
- Erbjuder samtal/behandling av förövare, en tjänst som man tidigare köpte av Mansjouren i Falun men nu erbjuder i egen regi
- Stor öppenvård med 1 gemensamt möte 1 gång per månad

17. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Duktiga på att ställa frågor om VINR och har ett ökat inflöde av ärenden. 20 kvinnor i gruppverksamhet och 5-8 män i enskilda samtal
 - Vårdcentralen Engelbräckt är duktiga på att fråga och hänvisa/höra av sig till kommunen
 - Duktig personal på IFO, någon på varje enhet har ansvar för våldet, och de har bildat en arbetsgrupp som samordnaren håller i.
 - Organisationen Boy skickar många ärenden
- Vad finns det för brister?
 - Saknar resursteam för familjebehandling, missbruk och barn
 - Saknas tid att arbeta med frågan, intryckt i befintlig resurs
 - Utbilda personal via NCK, men ingen tid till att föra ut kunskapen och håll utbildningar
- Behov/utveckling?
 - Handläggarbehov av skriftlig rutin

18. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Förslagsvis 3 enhet som arbetar mera aktivt med VINR i vårt län som är för stort för att ha en större central enhet
 - Att dalarna har något liknande som utväg Skaraborg

Fördjupad kartläggning – Malung/Sälen

19. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Politiskt beslut finns gällande samverkansavtalet/överenskommelsen med Mora, Orsa och Älvdalen. Beslutas om 1 år i taget, där medel från socialstyrelsen finansierat

arbetet hittills. Under 2019 räcker pengarna dock enbart till halva året och nytt politiskt beslut ska tas om det finns "egna" pengar att skjuta till.

- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - o Checklistor och rutiner finns på IFO
- Förankring? (politik, ledning)
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - o Samsyn finns!
- Hur följs arbetet upp?
 - o Uppföljning har ej efterfrågats.

20. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - o Via samverkansavtalet finns 2 samordnare
 - o 3 vuxenhandläggare på försörjningsstöd
 - o 1 barnhandläggare på mottagningsenheten
 - o Familjefrid
 - o Lokal samverkansgrupp (med alla kommunerna och familjefrid) där utbildning erbjuds, erfarenheter delas och externa aktörer bjuds in vid behov. Alla handläggare turas om att åka.
 - o Samordnarna är ett jättebra stöd en är fysiskt på plats 1 dag/vecka och har fokus på att handleda. I övrigt nås dem via telefon och mejl. Samordnarna skickar också ut veckobrev och kan stötta i akuta ärenden.

21. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra?
 - o Samordnarnas arbete, stöd, kunskap, erfarenheter, kontakter, att ha en spindel i nätet, plus kunskap och erfarenheter ifrån de andra kommunerna.
 - o Det finns en plan på att utbilda fastighetsägare
 - o "Det handlar om kärlek" har genomförts i skolan, men har ej sett någon ökning av anmälningar i samband eller efter det.
 - o Screenar alla för våldsutsatthet på missbruk- och försörjningsenheten (ej freda, men liknande).
 - o Sara- och Patriarkutbildning är det flera som har
 - o Rutiner/information finns
 - o Samordnarna tränar med olika fall

- Uppmärksammade VINR och stöd/hjälp på hemsidan i samband med att dokumentären om Josefin Nilsson visades.
 - Kvinnojour – avtal med Vansbro
- Vad finns det för brister?
- Malung har ganska få fall per år så svårt att få rutin på arbetet.
 - Har endast haft en förövare (lämnade då info och försökte motivera till förändring)
 - LSS/äldreomsorgen har inte kommit in i arbetet ännu. Samverkansprojektet skulle börja med IFO och sedan utökas till omsorg, men det har varit valbart så har tyvärr inte kommit igång.
 - Inte alltid som handläggarna kan använda samordnaren när hon fysiskt är på plats, så känns ibland onödigt att hon ska sitta här 1 dag i veckan.
 - Många känner rädsla
 - 40 försörjningsstödsärenden – ej tillräckligt med tid för att dokumentera/handlägga våldsärendena ordentligt
 - Stort brist OM samverkansavtalet inte kommer att förlängas (de kommer då ha fortsatt tillgång till familjerådgivningen, Kvinnofrid, men ej det andra)
 - 2 fall/vecka polisanmäld misshandel, men inte 2 ärenden på IFO. Ca 5 % av alla fall polisanmäls. Varför så få ärenden?

I genomsnitt utsätts var 5:e person för VINR någon gång i livet. Var 4:e kvinna och var 6:e man, men för kvinnor är det oftare upprepade gånger och oftare behov av sjukvård.

- Behov/utveckling?
- Upptäckt – borde vara allas ansvar!
 - Vid upptäckt av våld – önskemål om att samla barn och vuxenutredare
 - Tydliggöra ansvaret mellan barn- och vuxenheten och få till ett bättre helhetsperspektiv.
 - Mer tid för att dokumentera/handlägga våldsärendena behövs. Ovana vid dessa fall och kräver mer tid än andra ärenden.
 - Behov av fortsatt samverkansavtal.

22. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?

Önskar en tydlig viljeriktning och medel från politiken om hur vi ska jobba med kvinnofrid. Tydliggöra vilka konsekvenser det blir om vi inte gör tillräckligt (hänvisa till sosfsen).

Önskar 2-3 personer inom vår förvaltning (i Malung) som skulle bli riktigt duktiga på dessa ärenden.

Få med anhörigstöd.

Följa upp arbetet med bland annat öppna jämförelser (på gång av samordnarna).

Fördjupad kartläggning – Mora kommun

23. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - o Politiskt beslut om samverkansavtalet finns

- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - o Hållbara Mora, kommunövergripande handlingsplan beslutad i KS 2018), som gäller fram till 2030 och även inkluderar bolagen. Förtydligar att Mora ska jobba mot bland annat våld i nära relation. Dokumentet bryts ner i den strategiska planen (4 år), kommunplanen och nämndplanerna. VINR ska synliggöras, upptäckas, förebyggas och åtgärdas.

- Förankring? (politik, ledning)

- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - o Samsyn finns, Hållbara Mora togs direkt. Tidigare diskussioner om VINR verkligen är ett problem, men en efter att en kartläggning gjorts 2016 blev alla införstådda att så var fallet. Kartläggningen gjordes för kommunerna i samverkansavtalet och finansierades med pengar från socialstyrelsen.

- Hur följs arbetet upp?
 - o Årlig redovisning av samordnarna gentemot politiken om hur pengarna från socialstyrelsen har använts (aktivitetsrapport).
 - o Görs ej på individ- eller gruppnivå, men anmält intresse om att delta i SKL:s projekt gällande systematisk uppföljning av våldsutsatta vuxna.
 - o Pinstatistik förs på Kvinnofrid, men dokumenterar inget övrigt.
 - o Lägesbilder BRÅ (där våld i hemmet är med)

24. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - o Samordnaren VINR upplever att skrivningen i Hållbara Mora har underlättat arbetet med kvinnofrid, då det finns ett tydligt beslut att luta sig mot. Det finns en folkhälsoplanerare som arbetet med handlingsplanen övergripande.
 - o 2 samordnare på 4 kommuner. Avtal skrivs ett år i taget, är löpande om man inte säger upp det.
 - o Mora, Orsa, Älvdalen har sagt ja till samverkansavtalet oavsett ekonomiska medel från socialstyrelsen.
 - o Bakgrunden till projektet "centrum mot våld" (samverkansavtalet) var att de fyra kommunerna redan hade familjerådgivningen gemensamt tidigare. Carin Lübäck, fd handläggare i Mora anmälde intresse. Projektet blev en del av familjerådgivningen

och de gemensamma samordnarna. Familjerådgivningen ligger under IFO, ej insatser, hög kompetens och sekretess.

- Samordnarna är anställda av Mora kommun som fakturerar de andra kommunerna, enligt en fördelningsmall enligt antal invånare.
- Styrgruppen består av familjerådgivningen, familjefrid och samverkanskommunerna. (dock svårt att få folk att komma på dessa, men alla är tacksamma för samordnarna och bra på att ta kontakt via telefon om det är något). Skypemöte?
- På familjefrid fanns från början 2 anställda inom kvinnofrid, nu 5,7 tjänster (6 personer).
- På IFO finns 3 socialsekreterare (tar samtliga våldsärenden), 3 på missbruk, totalt 7 vuxenhandläggare. Resursteam barn-unga och resursteam vuxna (ej specifika handläggare för våld på barnsidan).
- Samordnarna används som stöd/bollplank, hjälp vid riskbedömningar, men ej i individärenden.
- Utbildningsinsatser görs regelbundet. Ex.om ny lagstiftning gällande skyddad identitet, via nätverksträffar med kommunerna 1-2 ggr/år.

25. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Samverkansavtalet och samverkan mellan kommunerna.
 - Att vara 2 samordnare som tillsammans driver på arbetet. Känns som att de är 4, kontra att man hade varit ensam.
 - Samtyckesblankett på prov i Mora, nu mellan Familjefrid och IFO.
 - ATV (alternativ till våld), norskt koncept utbildnings och handledning. Gruppverksamhet för kvinnor.
 - 2 egna lägenheter och samverkar med andra kommuner o skyddade boende.
 - VIP för funktionsnedsatta, grupper. Lyfter frågan om våld etc. Utbildning LSS, äldreomsorg, IFO, behov av kunskap/metodstöd.
 - Sanktionerat i chefsledet
 - Våldet går aldrig i pension – Seniordagar
 - Placering av samordningstjänsten är viktig. Aldrig bra med handläggare som har en del strategiskt arbetet, då det akuta ofta åter upp det strategiska.
 - MVP (mentorer för våldsprevention) förebyggande arbetet i skolan
 - Liten och trygg (förskolan)
- Vad finns det för brister?
 - Ev. kunskapsbrist hos övrig personal
 - Samsyn finns övergripande, men det saknas ibland samsyn i individärenden.
- Behov/utveckling?
 - Samverkan behöver förbättras ytterligare
 - Förtydliga roller och hur vi ska arbeta
 - Pengar för att testa nya metoder saknas (socialstyrelsen medel är oftast till för tjänster)

26. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?

- Vi är jättebra, men vi ska bli BÄST!
- Det är en styrka att det är så många engagerade – en grupp blir stark och inte beroende av en enstaka eldsjäl.

Fördjupad kartläggning – Orsa kommun

27. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Politiskt beslut om samverkansavtalet finns
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Inga övriga styrdokument
- Förankring? (politik, ledning)
 - Bra förankring på chefsnivå
 - Att frågan är viktig och att man skall bli bättre på att skapa formella dokument
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Påbörjat arbete om vem som gör vad och på rätt sätt
 - Bra samsyn, enkelt att samverka
- Hur följs arbetet upp?
 - Politiskt har man fram till och med nu inte efterfrågan uppföljning, men kommer att ske framledes

28. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Samordnaren VINR har på grund av platsbrist inte kunnat sitta i Orsa, men deltagit på APT, ev. kommer plats att lösas till hösten.
 - 2 samordnare på 4 kommuner. Avtal skrivs ett år i taget, är löpande om man inte säger upp det.
 - Mora, Orsa, Älvdalen har sagt ja till samverkansavtalet oavsett ekonomiska medel från socialstyrelsen.
 - Bakgrunden till projektet "centrum mot våld" (samverkansavtalet) var att de fyra kommunerna redan hade familjerådgivningen gemensamt tidigare. Carin Lübäck, fd handläggare i Mora anmälde intresse. Projektet blev en del av familjerådgivningen och de gemensamma samordnarna. Familjerådgivningen ligger under IFO, ej insatser, hög kompetens och sekretess.
 - Samordnarna är anställda av Mora kommun som fakturerar de andra kommunerna, enligt en fördelningsmall enligt antal invånare.

- Styrgruppen består av familjerådgivningen, familjefrid och samverkanskommunerna. (dock svårt att få folk att komma på dessa, men alla är tacksamma för samordnarna och bra på att ta kontakt via telefon om det är något). Skypemöte?
- På IFO finns 3 socialsekreterare (samtliga tar våldsärenden), 1 på missbruk, 3 barnhandläggare (svårt att rekrytera personal, hyrpersonal) Resursteam barn-unga.
- Samordnarna används som stöd/bollplank, hjälp vid riskbedömningar, men ej i individärenden.
- Äldreomsorgen har en person med mer kompetens inom VINR inom varje hemtjänstgrupp.
- Utbildningsinsatser görs regelbundet. Ex.om ny lagstiftning gällande skyddad identitet, via nätverksträffar med kommunerna 1-2 ggr/år.

29. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Samverkansavtalet och samverkan mellan kommunerna.
 - Finns en tradition att samverka sedan långt tillbaka i många olika frågor i kommunerna.
 - Att vara 2 samordnare som tillsammans driver på arbetet. Känns som att de är 4, kontra att man hade varit ensam.
 - Lättarbetad kommun, hjälper varandra och samverkar med övriga kommuner
 - Liten och trygg (förskolan)
- Vad finns det för brister?
 - Stor personalomsättning vilket medför ofta omstarter
- Behov/utveckling?
 - Att arbetet med VINR finns omnämnd i den kommunövergripande strategin

30. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Fortsätta
 - Utveckla stödet

Fördjupad kartläggning – Rättvik

31. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
- Finns det styrdokument kopplat till området?

- Riktlinjer för handläggning av våld i nära relation beslutade av KS socialutskott i jan 2019.
- Förankring? (politik, ledning)
 - Alla frågor hamnar i KS, eftersom det är en så liten kommun
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Samsyn finns bland politikerna, men ej dokumenterat.
- Hur följs arbetet upp?
 - Ej efterfrågat från politiken specifikt, men de vet att antalet fall med barn inblandat ökar, men har ej koll på exakt antal fall...
 - 50 utredningar varav 30 innehöll våld mot barn eller barn som bevittnar, ökning eller bättre på att upptäcka?

32. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Det finns ingen kvinnofridssamordnare eller folkhälsostrateg (gick i pension och är ej tillsatt pga av ekonomiska skäl).
 - IFO saknar en spindel i nätet, tidigare arbetade folkhälsostrategen aktivt med våld mot äldre.
 - Nu finns en hållbarhetsstrateg som har ett breddat uppdrag med fokus på de globala målen och har inget tydligt uppdrag inom kvinnofrid idag.
 - Alla inom IFO tar emot våldsärenden, men det finns en kvalitetsutvecklare som har uppdraget att omvärldsbevaka.
 - Vid behov av hjälp: Mottagningstelefon → handläggare på IFO. Information på hemsidan "våga hjälpa – våga berätta". Hemsidan håller på att ses över.
 - Ingen ytterligare som har ett uttalat uppdrag, men anhörigsamordnaren ska ha med det i sitt tänk (just nu vakant).

33. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - IFO:s operativa arbete fungerar
 - Positivt med kommunpolis och det brottsförebyggande arbetet med lägesbilder.
 - Håller på att implementera riktlinjerna
 - Jobbar med Freda
 - Kompetenshöjande insatser med företaget Arvin (en ny utbildning i december 2019), som inte bara riktar sig mot IFO utan även arbetsmarknadsenheten, biståndshandläggarna och hemtjänsten (även om det varit få deltagare därifrån hittills) Trygg att våga se och upptäcka - skicka vidare till socialtjänsten.
 - Fördelar med en liten kommun, snabba kontaktvägar och närhet till politikerna
 - Aktivt arbete med ett bildstöd för personer med funktionsvariationer på gruppbofästäder och daglig verksamhet (föregångare!)
 - Öppenvården kan erbjuda Trappan-samtal
- Vad finns det för brister?
 - Det saknas resurser för att jobba förebyggande

- Svårt för en liten kommun att lyckas jobba bra själv, behöver samverka med andra - Leksand och Gagnef.
 - Just nu ingen enhetschef på IFO
 - Avtal ses över gällande skyddat boende, men just nu finns inget avtal.
 - Inga större resurser att ta hand om förövare, köper den tjänsten om förövare behöver hjälp.
 - Ekonomiska utmaningar
 - Dåliga siffror i LUPP gällande sexuella trakasserier och upplevd otrygghet.
 - Många orosanmälningar just nu, så Trappansamtalen får stå tillbaka lite.
 - Svårt att hitta kompetens
 - Nedrustningar generellt och med mindre resurser blir det mer stuprörstänk, när det egentligen är då vi som mest behöver jobba tillsammans.
 - Prostitution, endast 1 specifik händelse som de känner till, men vet att det är vanligare (hur upptäcka?)
 - Fler och fler regeringsuppdrag åläggs kommunerna, men inga resurser och svårt att rekrytera. Stimulansmedel är en kortsiktig lösning som mest skapar frustration.
- Behov/utveckling?
- Mer samverkan med andra kommuner
 - Behov av att jobba förebyggande, men just nu är det enbart brandkårsutryckningar, vilket skapar frustration.
 - Ev möjlighet att samarbeta/samverka med skolan, LUPP, ungdomsstrateg, "hur är man mot varandra". Vision: Kunna prata om det!
 - Ny rutin för skyddade boende
 - Ta reda på hur andra små kommuner jobbar (ex Ludvika)
 - Rättvik är otroligt bra på att lösa problem. Vi är ruggigt duktiga på att samverka överlag, men vi behöver bli bättre på att tänka långsiktigt.
 - Utveckla samhällsorienteringen (bra dialog om VINR)
 - Åldrande befolkning, tidigare gjorts en del utbildningsinsatser (silverhår och blånader), men inget i nuläget.
 - Behov av att ha mer ekonomiska resurser
 - Stort behov av att lyckas rekrytera rätt kompetens (vilket är väldigt svårt)
 - Saknas en spindel i nätet

34. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Jobba förebyggande
 - All personal som träffar medborgare i hemmet/i skolan ska våga fråga om våld.
 - Systematisk uppföljning görs för vi vill bli bättre (har fått infon om SU-projektet)

Fördjupad kartläggning – Smedjebacken

35. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - o Riktlinjer antagna politiskt. "handlingsplan våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.
- Förankring? (politik, ledning)
 - o Politiskt beslut och handlingsplanen berör IFO och omsorgen, men den verkar inte vara implementerad så bra. Enhetschefen hade inte koll på det och verkade inte ha behörighet att komma åt den via intranätet. Det finns lite stuprörstänk mellan nämnderna och det är olika nämnder för IFO och omsorgen (barn- utbildningsnämnden och omsorgsnämnden)
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - o Ingen var med när handlingsplanen togs men vad de förstått så beslutades handlingsplanen relativt enkelt och upplevelsen från den förra samordnaren var att politikerna förstått att de måste jobba med frågan och att den är viktig.
- Hur följs arbetet upp?
 - o Ej efterfrågat från politiken specifikt. Mer i enstaka ärenden utifrån "är inte det här ärendet klart snart?". De verkar inte ha kunskap och förståelse för vad denna typ av placeringar kräver och innebär. De ser bara kostnaderna.

36. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - o Det har funnits en kvinnofridssamordnare, men när han slutade så blev tjänsten inte tillsatt och vissa arbetsuppgifter lades istället på 1:e socialsekreterare så länge utan mer tid eller resurser avsatta. Det finns idag ingen som arbetar kommunövergripande, men diskussioner förs.
 - o Det finns ingen särskild resurs avsatt för att jobba med VINR, utan 1: socialsekreterare är utnämnd att kalla ihop en grupp när ett ärende kommer in och det finns en barnhandläggare som ska vara lite mer kunnig inom området.
 - o Inom omsorgen är kunskapen låg och enligt enhetschefen som 1 år tidigare jobbade inom socialtjänsten, så ligger man långt efter inom omsorgen.
 - o En arbetsgrupp med representanter från olika verksamheter och förvaltningar är tillsatt för att följa upp och revidera den nuvarande handlingsplanen.
 - o Utbildningar har genomförts i Freda, Patriark och Sara, men på grund av hög (?) personalomsättningen så finns det stora behov av mer utbildningsinsatser.
 - o Lokal samverkansgrupp för VINR finns, vilket är ett bra och viktigt nätverk med hög representation ifrån olika aktörer som exempelvis polis, kvinnojour, kommunalt bostadsbolag etc. De saknas dock representanter ifrån omsorg och förskola, så är något som de ska försöka få in.
 - o Informationen om VINR är bristfällig, men ska ses över i samband med revidering av handlingsplanen.
 - o De närvarande har inte koll på vem/vilka som sitter med i Länsgruppen och informationsspridningen därifrån fungerar inte. Behöver ses över och tydliggöra att personen representerar hela kommunen.

37. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Bra resultat på ett ärenden nyligen gällande en barnanmälan där orosanmälan gjordes från skolan.
 - Köper plats i Ludvika vid behov av behandling av våldsutsatta.
 - Bärkehus (bostadsbolaget) - Huskurage

- Vad finns det för brister?
 - De vet att prostitution förekommer, men inte i vilken uträkning.
 - Har haft en hel del problem med oseriösa placeringar (främst externa).
 - Få fall, blir "nytt" varje gång.
 - Nackdel med en liten kommun, man vill inte lägga sig i.

- Behov/utveckling?
 - Önskar föreläsning med Simon Häggström
 - Behov av att få ut information om bortgifte i högstadieskolorna. Gymnasium i Ludvika.
 - Tidigare beslut om att inte jobba med utövare, men nu ny handläggare med utbildnings så vill utveckla detta i samma metod som Ludvika, eller köpa plats även där.
 - Svårt när män blir utsatta. Hur hantera? (okunskap, saknas förståelse för vad män utsätts för).
 - Duktiga på våld som kommer hit, men behov av utveckling gällande hedersrelaterat våld och prostitution.
 - Samarbetet med skolan. Idag obefintligt trots samma nämnd.
 - Mer gemensamma utbildningar lokalt, där skola, omsorg, IFO, politiker hör samma sak.
 - Kvinnofridssamordnare efterfrågas
 - Få hjälp att visa beslutsfattare de kostnadsbesparingar som förebyggande arbete kan bidra till.
 - Stöd till personer i behov av skydd. Hur leva själv skyddad?
 - Krav och rutiner på skyddade boende

38. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Bättre på att arbeta med utsatta män
 - Bättre på att arbeta med förövarna
 - Informationskampanj hedersrelaterat våld 1-2 ggr/år
 - Skolan informerar om bortgifte inför sommarlov
 - Förebyggande arbete!

Fördjupad kartläggning – Sätters kommun

39. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - o Ja, se nedan.
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - o Policydokument tagna i KF i sep 2019 (säger att alla förvaltningar ska göra en handlingsplan, men i nuläget under utredning, visst motstånd pga av tidsbrist.
 - o Handlingsplan för socialförvaltningen, beslutad av socialnämnden i juni 2019. Fanns sedan tidigare för IFO
 - o Hedersrelaterad handlingsplan/policy inom socialförvaltningen
- Förankring? (politik, ledning)
 - o Bra samarbete med nämnden
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - o Policydokumentet togs direkt i KF, vilket tyder på samsyn där.
- Hur följs arbetet upp?
 - o Nyligen beslutade styrdokument, men ska revideras varje år, så uppföljning borde göras i samband med det.
 - o Upplevelsen är att barn som bevittnar våld har ökat
 - o Kontinuerlig återrapport till socialnämnden

40. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - o Socialstyrelsemedel till Tinas samordnartjänst. Kommer troligtvis att minskas om det ej kommer mer pengar.
 - o Tanken var att samordnaren skulle utbilda mer inom socialförvaltningen, men svårt rent praktiskt att avsätta tid och personal (Kortare utbildningar på tex APT är nog ett bättre alternativ att erbjuda utbildning på) Konkreta! Hur upptäcker vi våld? Vad gör vi?
 - o VINR-ärenden fördelas på hela IFO, 11-12 (?) socialsekreterare. 6 (?) på vuxen, 7-8 (?) på barn, plus 4+1 på öppenvården
 - o Samverkansteamet
 - o Alla anmälningar kommer till IFO – beroende av art (skyddsbedömningar) kallar de ihop till ett möte och bestämmer vad/vilka som ska kopplas in.
 - o Info finns på hemsidan både för utsatta och utövare. Många söker själva för t ex aggressionsproblem (ej våldsutövare).

- Personalomsättning på en okej nivå. Ganska många nya för några år sedan, men har nu blivit mer rutinerade.
-

41. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Fördel med en liten kommun. Personkännedom, bra kompetens, bra på att mobilisera sig, närhet till varandra - minskade stuprör.
 - Bred baskunskap inom IFO, minskar sårbarheten.
 - Samverkansgrupp (samordnare, elevhälsa, ungdomsmottagningen, regionen, BOBS (?))
 - Egna familjehem, hemmaplanslösningar, hemmabehandlingar -> uteblivna kostnader och bra både kvalitetsmässigt och ekonomiskt.

- Vad finns det för brister?
 - Samordnaren är väldigt ensam i sin roll
 - Svårt att täcka allt ex. heder, hbtq, utövare (köper tjänster vid behov)
 - Svårt att upprätthålla kompetens, få fall
 - Har haft lite kontakt med Avesta inför arbetet med handlingsplanen. Kanske kalla ihop träff? Hedemora? Men svårt med tid, den mesta tiden går åt till samtal med utsatta personer (Tinas 50 % tjänst ska innefatta handlingsplan, utbildningar - NCK:s webbkurs, samtal)
 - Länsstyrelsens utbildningar – mest eldsjälar som går
 - Svårt att lyfta frågan från IFO ut i organisationen

- Behov/utveckling?
 - Intern samverkan saknas. Bra inom IFO, okej inom socialförvaltningen, men obefintlig i resten av kommunens organisation.
 - Behov av nätverksträff i regionen
 - Ev. kunna lägga in utbildningen i introduktionsmaterialet för nyanställda
 - Bostäder. Bostadsbrist. Har en liten lägenhet i egen regi, men köper i övrigt platser, vilket är svindyrt och svårt att kontrollera kvalitet. Har avtal med kvinnojouren i Falun, men där finns sällan plats. Ej akutplatser. Kvinnojouren var viktigare för, men nu finns bättre kompetens i kommunen, så är mindre beroende av kvinnojouren.
 - Efterfrågar utbildningar i metoder för våldsutövare (metoder från kriminalvården?) alt. Kunna hänvisa någonstans. Regionalt?
 - Nå ut bättre till våldsutövare
 - Förebyggande arbete i hela kommunen
 - Metoder för att jobba med normer och värderingar kopplat till våld ex. i skolan
 - Lyfta frågan högre upp i organisationen (hälsa, kostnader, återkoppla vad andra gör)
 - Få fler familjehem (ett fokus)
 - Tydligare struktur vid kontakt med föräldrarna, fokus återgång.

42. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Att arbetet inte behövs!
 - Undvika mäns våld mot kvinnor - prata våld! Inkludera alla!
 - Involvera fler (skolan)

- Kärleken är fri på Dalanivå (gemensam satsning)
- Jättebra att kunna se hur andra kommuner jobbar (baskartläggningen)
- Behov av att strategiska funktioner träffas (vad är på gång, erfarenhetsutbyte, bollplank)
- Arbetet i norra dalarna är intressant att titta vidare på
- Lagstöd – flytta på förövaren istället för den utsatta/barn!

Fördjupad kartläggning – Vansbro

43. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Beslut saknas. Helt ny fråga, har tidigare varit en icke-fråga.
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Tidigare har det funnits handlingsplaner, men nu är vi väl en del av det regionala arbetet, eller?
 - Framtida koppling till strategisk plan, där Agenda 2030-mål ska finnas med från 2020. Även att Vansbro ska vara en trygg och säker kommun att bo och leva i, där kvinnofrid och VINR absolut kan komma in, men inte nämns specifikt.
 - Verksamhetsspecifika rutiner finns, men behöver/ska(?) ses över.
- Förankring? (politik, ledning)
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 -
- Hur följs arbetet upp?
 - Försöka få in det som en del av kvalitetsledningssystemet.
 - Politiskt efterfrågas inget särskilt.
 - Orosanmälningar 80-120/år. Våld har ökat. Varför?
 - Liten kommun, inte många fall av VINR.
 - Anmälningar görs från skolan, äldreomsorgen, söker själva.

44. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - 3 handläggare utvalda för VINR. 1 på barn, 1 på bistånd (SoL/LSS) och 1 på vuxen. Ej utsatta % utan som en del av sin tjänst och har frivilligt anmält intresse för dessa frågor.
 - Totalt 11 handläggare
 - Info om stöd och hjälp finns på hemsidan
 - Det har pågått diskussionen om att ha en samordnare tillsammans med närliggande kommuner, vilket alla är positiva till, men det känns osäkert med socialstyrelsens

finansiering och det behöver komma uppifrån om det ska bli någon verkstad. I nuläget används bidraget på 127 000 kr till att finansiera delar av de 3 handläggarnas tjänster.

- Inget specifikt nätverk för VINR. Nätverk barn-unga; skola, BVC/MVC, regionen där frågorna tas upp som en del (1 gång/mån). Individärenden (sekretessen löst). Nystartat efter sommaren.
- Samverkan IFO vuxen, VC, vuxenpsykiatri som också kan lyfta frågan.
-

45. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Bättre samarbete mellan skola och socialtjänst, ex. föräldrastödsutbildningar.
 - Familjeteam som erbjuder öppenvårdsinsatser (köper ibland tjänster från företag)
 - Lite kommun, nära till varandra, bra samverkan internt. Delar upp rollerna på olika handläggare om det gäller både utsatt, förövare och också om det gäller både ekonomiskt bistånd och våld.
 - Bistånd/omsorg är organiserat under samma chef, inom IFO.

- Vad finns det för brister?
 - Liten kommun, få fall.
 - Polisen är låg.
 - Prostitution, finns säkert, men vi vet inte. Inga ärenden där vi vet, men misstanke kan förekomma (ofta vid missbruksproblematik)
 - Unga som säljer sex, ser vi inte alls, möjligt att lyfta med skolan?
 - Ganska få placeringar, men dyra (konsultstötta familjehem).
 - Strukturerat arbete saknas.
 - Politiskt beslut/styrdokument/viljeriktning saknas.
 - Fler orosanmälningar, ökad arbetsbelastning, ökade kostnader.
 - Svårt att rekrytera och behålla socialsekreterare. Arbetsmiljön?

- Behov/utveckling?
 - Börja prata om frågan
 - Ta fram rutiner och styrdokument (kan bland annat förbättra arbetsmiljön)
 - Borde få in frågan i kvalitetsledningssystemet
 - Kompetensutbildningar – upptäcka våld egentligen för all personal, så att man har det med sig och kan se och agera på tecken.
 - Behov av mer bredd än spets. Viktigt!
 - Unga som säljer sex, möjligt att lyfta med skolan?
 - Behov av mer resurser
 - "Ventilen", ett befintligt nätverk med Vansbo kommun, kyrkan, anhörigsamordnare anordnar studiecirkel kvällstid, där kvinnofrid/VINR skulle kunna inkluderas.
 - Se till att ha en representant i Länsstyrelsens länsgrupp för VINR.

46. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Lyfta upp frågan på det politiska bordet.
 - Jobba mer med förövarna (ändrat synsätt) – verktyg, få dem att våga söka hjälp.

- Mer pengar/resurser till området (Socialstyrelsen, SKL endast 3 år + 1 år).
- Bättre förutsättningar att arbeta långsiktigt.

Fördjupad kartläggning – Älvdalen kommun

47. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut? (på vilken nivå)
 - Inga politiskt styrdokument utöver kommunsamverkan, men en bra samsyn över partigränser
- Finns det styrdokument kopplat till området?
 - Inga övriga styrdokument
- Förankring? (politik, ledning)
 - Bra förankring inom förvaltningen
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Bra samsyn, enkelt att samverka, bra att alla handläggare har kompetens, generöst med placeringar om behovet uppstår
- Hur följs arbetet upp?
 - Politiskt har man inte efterfrågan uppföljning

48. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?
- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Samordnaren VINR finns på plats i Älvdalen 1 dag/vecka och är ett bra stöd
 - 2 samordnare på 4 kommuner. Avtal skrivs ett år i taget, är löpande om man inte säger upp det.
 - Mora, Orsa, Älvdalen har sagt ja till samverkansavtalet oavsett ekonomiska medel från socialstyrelsen.
 - 7,3 handläggartjänster var av 3 fasta och övriga konsulter.
 - Handläggartjänst för VINR i norra dalarna 1gång/termin

49. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Samverkansavtalet, samverkan och tydligheten mellan kommunerna, en liten kommun har ingen möjlighet att ha spetskompetens.
 - Hemtjänsten arbetar väldigt väl med VINR och även LSS på väg in i arbetet.

- Finns en tradition att samverka sedan långt tillbaka i många olika frågor i kommunerna.
 - Bra stöd av samordnare som tillsammans driver på arbetet.
 - Lättarbetad kommun, hjälper varandra och samverkar med övriga kommuner
- Vad finns det för brister?
 - Resursteam för familjebehandling, missbruk och barn
 - Behov/utveckling?
 - Handläggbarbehov av skriftlig rutin

50. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Mer samverkan
 - Mer metodstöd
 - Synliggöra problematiken och använda sig av digital teknik

Fördjupad kartläggning – Länsstyrelsen

Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut (på vilken nivå)/styrdokument?
 - Regleringsbrev heder och prostitution och människohandel
 - Regeringsuppdrag/brev – Mäns våld mot kvinnor
 - Länsstyrelseförordningen
 - Muntligt uppdrag inom prostitution och människohandel
 - Ny organisation utifrån Agenda 2030, så det kan eventuellt bli ett framtida styrdokument utifrån det.
- Förankring? (politik, ledning)
 - Ökunskap hos ledningen om vad arbetet innebär, vilka krav som ställs och vad som återrapporteras.
- Finns en gemensam definition/samsyn på våld?
 - Samsyn fanns 2010 i och med den tidigare handlingsplanen som alla 15 kommuner ställt sig bakom.
- Hur följs arbetet upp?
 - Uppföljning görs ej internt, men återrapport och årsredovisning av vad Länsstyrelsens gör som en helhet

51. Resurser/organisation

- Hur har ni organiserat arbetet?
- Vad finns det för personella resurser (gentemot hela eller delar av organisationen)
- Vad finns för ekonomiska resurser?

- Övriga resurser? (kunskap, erfarenheter etc.)
 - Tidigare uppdrag inom Mäns våld mot kvinnor hade två tjänster avsatt. Växt genom åren och blivit tydligare vilket inneburit mer medel, men också mer krav (dubbel budget detta året jämfört med förra året).
 - I nuläget är det 1 ordinarie tjänst avsatt inom MVK/VINR plus en tjänst som finansieras av kortsiktigt medel, 1 år i taget.
 - Det finns ej någon arbetsbeskrivning
 - Sep 2017 tog Rusmira över tjänsten som utvecklingsledare. Reviderad handlingsplan.
 - Organisationsstruktur – utvecklingsledare – enhetschef (Agenda 2030-chef med 34 anställda)– avdelningschef (med 85 anställda)– Ledningsstöd (4 pers)->ledningsgruppen = länsrådet och länshövdingen.
 - 1 tjänst 100 % och egentligen 100 % tjänst för prostitution och människohandel, men är idag ca 40 % eftersom den utvecklingsledaren också arbetar med alkohol, tobak, tillsyn och personliga ombud, motsvarande en 100 % tjänst.
 - Pengar finns, men resurser saknas.

52. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Förankring med samverkansparter
 - Samverkansstrukturen med länsgruppen (dock ej handlingsplanen som ej grundar sig på den nationella strategin). Bra relationer och bra förankring.
 - Resursgrupp heder på gång
 - Hedersgruppen, spetskompetensgrupp
 - Barngrupp på gång, också spetskompetensgrupp
 - Det finns stöd, men ledning saknas. Landshövdingen tycker att frågan är viktig och ställer alltid upp.

- Vad finns det för brister?
 - MVK är där alkoholen var för 15 år sedan, det saknas ett nationellt grepp och arbetet behöver komma uppifrån.
 - Folk därute är engagerade, men det saknas i ledningen.
 - Socialtjänsten föll omkull efter 2015 och det är svårt att få folk att åka på utbildningarna som anordnas.
 - Mycket sena avbokningar från anmälda till utbildningarna.
 - Kompetensbrist på chefsnivå.
 - En del kommuner tror inte att det förekommer prostitution eller hedersrelaterat våld och förtryck i sin kommun.
 - Fungerande system för att skicka ut information. (får ej skicka från sidan. Information ska gå uppifrån och ner, men det fungerar inte då informationen inte sprids. Vet dock ej om det är ett aktivt beslut från cheferna eller nonchalans, tidsbrist eller att de missar utskick.

- Behov/utveckling?
 - Lärdomar skulle kunna dras ifrån arbetet med alkohol.
 - Nationell styrning.
 - Tidigt gå ut med info om årets utbildningar.
 - Kompetensbehov hos personalen finns.

- Komma fram till hur information ska spridas. Förtydliga länsgruppens roll.
- Behov av en bra kanal till kvinnofridsamordnare eller liknade som har koll på övergripande frågor och kan representera hela organisationen.
- Önskar koll på hur de lokala samverkansgruppens fungerar och styrs.
- Styrgrupp för den reviderade handlingsplanen
- Tydligare samverkan - Regional strategi/handlingsplan (goda exempel; klimatstrategin och jämställdhetsstrategi/avsiktsförklaring)
- Kanske bygga vidare på jämställdhetsarbetet
- Behov av att visa ledningen varför en ny strategi ska tas fram.
- Implementering av kunskapen, saknas organisation/struktur för att ta till vara på kunskapen. (Helena Ohlsson, Högskolan Dalarna – kartläggning Heder som visar hur många som fått utbildning och hur få det sedan är som faktiskt börja använda de specifika metoderna/kunskaperna).
- Tydliggöra vem som ska vara mottagare, kvalitet före kvantitet.
- Bättre kunskap och kontakt med RSS-grupperna.
- Bättre samverkan mellan Länsstyrelsen och regionen.
- Utökad dialog och kontakt med socialchefsnätverket i länet.
- Uppdrag regionala samordnare

53. Vision Dalarna

- Tänk stort och beskriv önskat arbete med kvinnofrid/VINR i Dalarna?
 - Att våldet ska upphöra!
 - Reagera och agera på våldet!

Fördjupad kartläggning – Region Dalarna

5. Beslut/styrdokument/samsyn/uppföljning

- Finns beslut?(på vilken nivå)
 - 2010 togs ett verkställighetsbeslut av landstingsdirektörer att arbeta med VINR
 - 2016 togs beslut om att anställa en person på de statsmedel som man sökt.
- Finns styrdokument?
 - Det finns en riktlinje som speglar organisationen och vilka som skall delta i arbetsgruppen
 - Det finns en riktlinje för uppdraget att leda arbetet och styrgruppen.
 - Det finns ett vårdprogram
- Politisk förankring
 - Politisk samsyn och uppföljning genom att den politiska ledningen efterfrågat återkoppling.
- Uppföljning

- Ekonomisk årlig intern uppföljning ekonomin.
- Ekonomisk årlig redovisning till socialstyrelsen av statsmedlen.

6. Resurser/organisation

- 2010 utsågs en verksamhetschef som ansvarig för området och en utredare som sekreterare i en mindre styrgrupp, sammanlagt ca 20% tjänst
- 2016 anställdes 1 person på 75% att arbeta internt med VINR inom hälso- och sjukvården Dalarna.
- Arbetsgruppen som består av förutom utvecklingsledare och samordnare av 17 personer som representerar olika verksamheter inom hälso- och sjukvård samt tandvård.

7. Framgångar, brister och behov (inom er organisation/i Dalarna)

- Beskriv vad som fungerar bra
 - Långsiktigt, enträget arbete med en bra struktur
 - En bra start 2010, då lades grunden för arbetet med stort stöd av nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala genom Åsa Witkowski och det nätverks som hon skapade där man kunde få hjälp, stöd och material innan SOFS: en kom 2014.
 - Att det finns ett verkställighetsbeslut om att arbetet skall bedrivas och att det skall ske i ordinarie strukturer.
 - Att det tillhör ordinarie verksamhet och inte är ett pilotprojekt.
 - Att enheter som MVC har frågan som obligatorisk i sina dokumentationsmallar
 - Att vi ingår i ett forskningsprojekt Barnsäkert.
 - Att Utredaren/sekreteraren i uppstarten hade koppling till barn som anhöriga
 - Att utvecklingsledaren är flexibel och kommer ut till verksamheterna och föreläser när det passar verksamheten.
 - Att utvecklingsledaren från 2019 fått en ökad kunskap om kommunernas olika verksamheter i samband med djupintervjuerna, som tillför hälso- sjukvården ökad kompetens.
 - Att utvecklingsledaren sitter med i lokala samverkans forum, länsstyrelsen nätverk samt nationella nätverk.
- Vad finns det för brister
 - Den ekonomiska kortsiktigheten är en stor brist
 - Våld och barnfrågor som nu ligger under arbetsmarknad, känns märkligt och oroligt och en brist
 - VINR skall "slåss" om utrymmet med många andra frågor i en organisation som har brist på personal och små möjligheter till tid för kompetensförsörjning.
 - Extremt att ge besked om möjlighet till ytterligare statsmedel för 2019 strax innan alla går på semester, då finns det mycket små möjligheter att göra något bra arbete när det enbart gäller för 2019.
- Behov av utveckling
 - Att all personal skall känna sig bekväma med att fråga om våldsutsatthet.

- Att vi blir bättre på att upptäcka våldsutsatthet
- Att vi dokumenterar mera och under rätt sökord
- Att vi bättre stödjer den som är utsatt
- Att arbetsgivaren frågar om våldsutsatthet i mål och utvecklingssamtalet

8. Vision Dalarna

- Att ingen skall vara våldsutsatt i Dalarna
- Att vi arbetar mera förebyggande mot psykisk ohälsa och att det har effekt.